Godina II. — Broj 359.

CIJENA LISTU: U predplati za čitavu godinu K 32·—, za polugodište K 16·—, tromjesečno K 8·—, mjesečno K 3·—, u maloprodaji 10 helera. — OGLASI primaju se u upravi lista trg Custoza broj 1, te se računaju po 30 helera za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

HRVATSKI LIST

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Petak, 7. srpnja 1916.

„HRVASKI LIST“ izlazi u nakladnoj tiskara JOS. KRMPOTIĆ u Puli, trg Custoza broj 1. Uredništvo se nalazi u Sišanskoj ulici broj 24. — Odgovorni urednik: JOSIP HAIN u Puli. Rukopisi se ne vraćaju. Ne uvažuju se anonimni dopisi. Nefrankirana pisma se ne primaju.

Uzaludne ruske navale protiv njemačke fronte.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 5. srpnja (D. u.) Službeno se javlja:

Rusko bojište.

U Bukovini nema ništa zamašna. Bojevi na jugu od Dnjestra traju dalje. Kod Sazdavke je uspjelo neprijatelju da prodre s premočnom bojnom silom u naše položaje. Mi smo zaposjeli u prostoru od 6 km drugu liniju 3000 koračaja više na zapadu. Odonud smo suzbili sve daljnje napadaje.

Na jugozapadu i na sjeverozapadu od Kolomeje održali smo svoje položaje protiv svih neprijateljskih naprezanja. Na jugozapadu od Bučca povukli smo svoju frontu po ljutim bojevima na potok Koropjec.

U zavoju Stira sjeverno od Kolkija bilo je i jučer ogorčene borbe.

Talijansko bojište.

Na jugozapadnom je bojištu bila jučer bojna djelatnost neznatna.

Jugoistočno bojište.

Okršaji na donjoj Vojusi.

Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 6. srpnja (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Od mora do potoka Ancre ojačala bi topovska djelatnost od časa do časa; inače nikakove promjene. Od potoka Ancre do Somme i južno od nje trajala borba je dalje. Maleni engleski napredak kod Thiepvala bio je protunavalom izjednačen. U pomaknutom rtu, sto ga jarci prave nešto južnije uzmogli su oni, da se utvrde. Zaseljak je Hem u dolini Somme bio od nas ispražnjen. Francuzi su osvojili Belloyensanterre, a za Estrees traje još bitka; francuske su se navale s plinom izjalovile bez uspjeha. U području Aisne pokušao je neprijatelj uzaludno protiv uske fronte južno od Ville-aux-boi napadaj, koji ga je stajao ozbiljne gubitke. Lijevo je ćd Moze došlo do malenih za nas povoljnih pješadijskih bojeva. Desno od rijeke bili su suzbijeni neprijateljski napadaji u šumi na jugozapadu od tvrđje Vaux, isto tako kao što pokušaji kojima je neprijatelj htio osvojiti jučer najranijim jutrom vrhove Damloupske baterije. U bojevima u okolici tvrđje Thiaumont uhvatili smo prekjučer 274 zarobljenika.

Istočno bojište.

Hindenburgova vojna skupina: Na jugoistoku od Rige te na mnogo mjesta fronte između Postavija i Višnjeva došlo je do daljnjih ruskih djelomičnih napadaja i bili su suzbijeni. Na jugoistoku od Rige bilo je za protunavale uhvaćeno 50 momaka.

Vojna skupina bavarskog princa: Borba, koja je bila osobito žestoka u kraju istočno od Gorodišča i južno od Darova, ispala je svagdje nama u prilog. Ruski su gubici opet vrlo znatni.

Linsingenova vojna skupina: Okršaji kod Kostjuhnovke i Kolkija nijesu se još umirili. Češće skršio se je ruski juriš o njemačkim redovima na obim stranama Chocimirza, jugoistočno od Tlumca.

Balkansko bojište.

Položaj nepromijenjen.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 6. srpnja (D. u.) Glavni stan javlja:

Iračko bojište.

U Perziji nema nikakove promjene.

Kaukasko bojište.

Na kaukaskoj smo fronti zarobili u toku uspješnih bojeva 100 momaka i to u odsjeku Čoroka. Na sjeveru od Čoroka položaj nepromijenjen. U primorskom su odsjeku bili suzbijeni razni neprijateljski noćni napadaji.

BRZOJAVI.

Rat.

Englezi o svojoj prvoj navali na Sommi.

London, 6. (D. u.). Dopisnik Reuterovog ureda u glavnom stanu u Francuskoj opisuje prvu navalu na izbočeni odsjek fronte kod Gommecourta i kaže, da su Nijemci, čim su Englezi započeli topničkom paljbom, otvorili odmah užasnu zapornu vatru, da zaprječe dovođenje pojačanja. Razmak između jednih i drugih rovova iznaša po prilici 200 jardova, neobičnu širinu za jurišanje. Isto je engleska pješadija, na zapovijed da juriša mirno, ostavila svoje jarke, te je krenula naprijed srijed paklene vatre. Tada su izvršili Nijemci veliko junaštvo: sami su stupili na područje, što su ga engleske granate obasipale, namjestili su tamo svoje strojne puške i otvorili su na Engleze razbojničku vatru, premda je i njih same englesko topništvo kosilo.

Njemačka podmornica B 35 vratila se iz Španjolske u Njemačku.

Berlin. 6. (D. u.) Podmornica B 35, koja je odnijela vlastoručno pismo njemačkog cara španjolskom kralju, izvršivši svoju zadaću, vratila se je u Njemačku. Putem je potopila između ostaloga i naoružani francuski parobrod „Herault“, te je zapljijenila 1 top.

Antantino tajno ratno vijeće.

Zürich, 5. Kao što doznaje novinarski dopisnik djeluje sada stalno ratno vijeće četvornog sporazuma, čiji se zaključci drže u najstrožoj tajnosti. Predsjednik je tog vijeća zastupnik Rusije veliki knez Nikolaj Nikolajević.

Rusija upućena na inozemstvo.

Stockholm, 5. Prije nego li je bila duma odgodjena održalo se u Petrogradu vijeće, koje se je bavilo pitanjem municije. Sa žalošću morali su ruski patres patriae ustanoviti činjenicu, da Rusija nije u stanju da proizvodi kod kuće više od desetog dijela svoje sadašnje potrebe.

Japanska pomoć Rusiji.

Rotterdam, 5. Ruska je vlada primila dosad od Japana 800 milijuna maraka ratnog materijala. Ali u posljednje vrijeme nijesu više japanske tvornice u stanju, da izvrše ugovorene narudžbe topova, jer nemaju dovoljno ocjela, od kada je Engleska zabranila njegov izvoz.

Balkan.

Francuzi na otoku Thasos.

Ženeva, 4. — Kao što francuske novine javljaju iz Atene francuska je vojnička oblast na otoku Thasos prognala tamošnjeg suca i bilježika, koji se nalaze sada u Kavali. Prije odlaska morali su izručiti Francuzima sudski arhiv i gruntovničke knjige.

Nemiri u Mitileni.

Paris, 6. (D. u.) Havas. „Journal“ javlja iz Atene, da je došlo na Mitileni do ozbiljnih nemira. Francuske su čete zaprječile da ne dođje do medjusobnih bojeva. Prefekt je bio prisiljen da ostavi otok.

Venizelos na ladanju.

Atena, 6. (D. u.) Havas. Venizelos je otputovao u Tutroki na ladanje.

Četvorni sporazum protiv Rumunjske.

Budimpešta, 5. „Pester Lloyd“ javlja iz Bukarešta: Rumunjska je zatražila od pariške i londonske vlade, da joj dopusti prevoz municije, što joj se nalazi u Marsiliji i u Solunu, koja nije mogla biti prevezena dalje uslijed toga, što je rat buknuo. Obe su vlade izjavile, da ne mogu udovoljiti rumunjskoj želji.

Antanta.

Proganjanje Nijemaca u Rusiji.

Frankfurt, 4. „Frankfurter Z.“ javlja iz Petrograda: Duma je prihvatila, prije nego li je bila odgodjena, dvije zakonske osnove za pobijanje nijemstva u Rusiji. Guverner je črnomorskog područja rasposlao okružnicu na sve trgovce i industrijalce molbom, da predlože, koja su po njihovom shvačanju najzgodnija sredstva za sprječenje njemačkog upliva. Mnogo ih je odgovorilo, da treba takodjer stati na put grčkom, armenskom i bugarskom uplivu.

Iz Italije.

Lugano, 4. „Stampa“ javlja da će doskora govoriti u senatu Vilim Marconi. Vijest je pobudila tim veće zanimanje, što se znade, kako Marconi nije samo za to postao ministrom, što se je digao prošlog prosinca protiv engleskog lihvarstva i izrabljivanja svojih saveznika.

Lugano, 4. Salandra je doputovao u sjevernu Italiju, da pregleda bojište.

Lugano, 4. Nova će ministarska mjesta stajati Italiju po milijuna lira na godinu.

Talijanski senat.

Zürich, 5. Talijanski je senat započeo raspravu o vladinoj izjavi od 28. pr. mj. Senator se je Marconi potužio, što alijirci ne uvažuju Italiju po njezinoj zasluzi. Engleska, Francuska i Rusija smatraju Italiju siromašnom zemljom. Samo je jedna država dobro shvatila talijanske prilike. Ali će i ona ipak morati da napusti svoju nadu, da će tobože vladati nad Italijom. Italiji nedostaje ponajviše žita, ugljena i kovina. Engleska mora i Italiji da podijeli pogodnosti, što ih je Francuskoj podijelila. Marconi je na koncu izjavio, da on goji povjerenje u ministarstvo.

Senator je Fracassi zatražio, da parlamenat dobije od vlade više podataka o toku rata, nego li ostala javnost. Kada je govornik prigovorio, da su saveznici umijeli da provode svoje želje, prigodom promjene ministarstva, doviknuo mu je Sonnino: To nije istina! A Boselli je izjavio: Ne smije se ni ustvrditi, a ni pomisliti, da mogu djelovati na nutarnje talijanske poslove inozemska umješavanja, ni pritisci.

Senator se je Novellist potužio protiv Engleske, što zabranjuje uvoz talijanskih proizvodnja. Prigovorio je vladi, što mirno pusti, da razni slavenski odbori spletkare protiv talijanskih interesa.

Senator je Macciotti izrazio vladi želju, da bude između vojnog vodstva i vlade više sporazuma i dogovora u ostalim stvarima i u sklapanju ugovora, od kojih će ovisiti talijanska budućnost.

Dogodjaji na moru.

Berlin, 6. (D. u.) Službeno: 4. je o. mj. potopila naša podmornica u južnom dijelu Sjevernog mora neprijateljski razarač podmornica.

Amerika.

Ratna pogibao otklonjena.

Washington, 6. (D. u.) Reuterov ured javlja: Lansing je predao Carranzinu notu te je smatra pomirljivom. Ističe želju, da se sve poteškoće odstrane u miru. Obećaje medjutim da će sve porabiti, e da ne dodje do sukoba.

Carranza prihvaća u načelu posredovanje predloženih zastupnika država latinske Amerike. Očekuje da se Sjedinjene Države izjave, jesu li spremne, da prihvate posredovanje ili pak vole li upustiti se u izravna pregovaranja.

Javno mnijenje je u tome složno, da Sjedinjene Države mogu da prihvate note i da je zasad ratna pogibao otklonjena.

Neprijateljski ratni izvještaji.

Rusija.

Petrograd, 3. Službeni izvještaj od 2. srpnja:

Južno od Stohoda traju na širokoj fronti bojevi. Neprijatelj upotrebljava svaki trenutak, da poduzme energičnu navalu. Osobito su žestoki bojevi u okolici sela Trystena i Kijaza, istočno Kisjelina, južno Zubilna i kod sela Vola Satovska. U svim smo bojevima suzbili neprijatelja.

Petrograd, 4. Službeni izvještaj od 3. srpnja:

Izmedju Stira i Stohoda bije se dalje ljuti boj. Zaustavili smo neprijateljsku navalu južno sela Linijevka, zarobili 16 časnika i preko 800 momaka, a zaplijenili nekoliko strojnih pušaka. U prostoru Zubilno-Zaturzi suzbismo gusto nagomilane navale austro-ugarskih četa te im otesmo više od 700 zarobljenika i tri strojne puške. 13 kilometara sjeveroistočno Zvinjača, između Gorohova i Lucka moradosmo ustaviti uslijed opasnosti, da nas neprijatelj sa svježim silama ne opkoli, našu navalu. Neprijatelj, koji je kod toga provalio, bio je pregažen od naše konjice te većim dijelom sasječen. Na ovom smo mjestu zarobili preko 8000 momaka. Na desnom brijegu Dnjestra navalio je brojno puno nadmočnji neprijatelj kod Izakova, 16 kilometara jugoistočno Nižnjiova i 10 kilometara sjeveroistočno od Tlumača. Suzbili smo ga protunavalom. Prema naknadnim vijestima zaplijenište čete vojske generala Lečickoga u bojevima na Pečenicinu, 10·5 kilometara zapadno Kolomeje, 7 topova i 4 kola za topničku municiju. Na desnom je krilu pacalo naše kopneno i pomorsko topništvo na neprijateljske položaje. Neprijateljski je lječat bacio bez uspjeha 20 bomba na naše ratne ladje, ali je odmah nestao, čim se je naš hidroplan dignuo u potjeru.

Francuska.

Paris, 5. Službeni izvještaj od 4. srpnja popodne:

Sjeverno i južno Somme prošla je noć mirno. Neprijatelj nije kušao protunavale. Francuzi su se jučer utvrdili u novim položajima. Potvrdjuje se, da je mnoštvo materijala. zaplijenjeno po Francuzima, znatno. K već brojenim baterijama (7) dolaze još tri, od kojih dvije teške. Više i više se ustanavlja dobar rezultat francuske razorne vatre. U jednom jedinom skloništu našli smo 40 neprijateljskih lješina. Nijemci pretrpiše goleme gubitke osobito u ponoru sjeverno Asservillera i na sjevernim obroncima kod Herbecourta. Francusko je ljetaio zapalilo neprijatejlski privezni balon sjeverno Frise-a. Između Avre i Aisne provališe spretne francuske izvidnice u neprijateljske položaje do druge linije te se vratiše sa zarobljenicima. Na lijevom brijegu Moze izjalovio se je neprijatejlski pokušaj, da navali na ušančenja na južnim obroncima Morte Homme-a. Na desnom je brijegu trajao ljuti boj sav dan. U okolici tvrđje Thiaumont osujetili smo 6 susljedećih se neprijatejlskih navala. Kod potonje upotrijebiše Nijemci paleće tekućine. Nijemce smo pokosili topničkom i mitralješkom vatrom te mu zadali goleme gubitke. Francuzi su održali sve svoje položaje. Tijekom noći postigli su Francuzi nekoje uspjehe na jugoistočnom rubu šume Fumin. Bacili su Nijemce iz malog opkopa sjeverozapadno baterije Damloup. U gornjem Elzasu suzbili smo lakom rukom neprijateljsku navalu na utvrdjenje zapadno Aspacha.

Večerni izvještaj. Sjeverno Somme prošao je dan u čitavom od Francuza zaposjednutom području mirno. Južno Somme proširili smo naše položaje unatoč nepogodnog vremena na jug i istok. Osvojili smo dvorce izmedju Asservillersa i Barleuxa te selo Belloy-Santerne, koje je potpunoma u našem posjedu. I Estree palo je u naše ruke, izuzevši mali otočić, u kojem se još Nijemci brane. Na tom smo mjestu zarobili 500 momaka. Na lijevom brijegu Moze topnički bojevi kod Avocourta i kod uzvisine broj 304. Na desnom su brijegu Moze Nijemci povišestručili svoje napore protiv oklopne tvrđje Thiaumont, koju su opstrljivali sa sviju kalibra. U dva sata popodne obnoviše nakon nekoliko osujećenih pokušaja svoju navalu te im uspje, da opet zauzmu Thiaumont i to već četvrti put. Naše su čete ostale u neposrednoj blizini tvrđje. Protiv baterije Damloup i protiv La Lauffee žestoko je djelovalo neprijateljsko topništvo. Na ostaloj fronti nema dogodjaja.

Engleska.

London, 5. Službeni izvještaj od 4. srpnja:

Borba traje. Radi se ponajpače o lokalnim bojevima za jače točke. Ovo je uspjeh, da smo na nekim mjestima lahko uznapredovali i da nijesmo izgubili ni malo zemljišta. Njemački su gubici bili danas izvanredno teški. Ukupni broj zarobljenika nadmašuje sada 6000.

Italija.

Rim, 4. Službeni izvještaj od 3. srpnja:

U odsjeku Ečave pucao je neprijatelj jučer žestoko na naše položaje od Serravalle do Pasubija. Nekoliko je metaka palo u Alu. Naše je topništvo uspješno uzvratilo vatru. Pješački boj na sjevernim obroncima Pasubija traje sa velikom žestinom. U dolini Posine zaposjeli smo podnožja sjeverozapadno Monte Bruche, Molino u dolini Zara i Scatolan na Ruffredu. Nastavili smo operacije protiv neprijateljskih uporišta u tom odsjeku: Monte Coston, Monte Seluggio i Monte Cimone. Na asiaškom zaravanku potisnuli smo neprijateljska odijeljenja preko sjevernog ruba Val d' Asse. Na ostaloj fronti priličan mir, da se spremi navalna sredstva u neprohodnom području. U dolini Brente bore se naša odijeljenja na obroncima Monte Cicarona. Zadali smo neprijatelju znatne gubitke te zarobili nekoliko momaka. U dolinama gornjeg Buta i Felle živahni topnički dvoboj. Na kraškom zaravanku napao je neprijatelj naše nove položaje istočno Selca. Iza ljute borbe suzbili smo neprijatelja. Naši su ljetači posjetili gornju dolinu Assa te se vratili neoštećeni.

Domaće Vijesti.

Proslava viške bitke. Hrvatsko-slovenski odbor, koji se je sastavio u Puli u svrhu da proslavi 50godišnjicu viške bitke, šalje nam slijedeći poziv sa molbom, da ga objelodanimo:

Viribus unitis! Ovo gesło našeg Premilostivog Vladara sakupiti će na 23. mj. sve gradjane u Puli bez razlike narodnosti i zvanja, u šumici iza novog kupališta ratne mornarice. Hrvati i Slovenci u Puli priredjuju povodom 50godišnjice viške bitke svečanost, čiji prihod je namijenjen na polovicu udovicama i siročadi palih junaka ratne mornarice i vojske.

Njezina Preuzvišenost gospodja Jela pl. Chmelarž preuzela je s pripravnom susretljivošću pokroviteljstvo nad ovom svečanosti, koja, nastavši pod najboljim poticajima, postići će bez dvojbe sjajan uspjeh.

Ovaj sjajni uspjeh zajamčuje nam i činjenica, da je ovogodišnja proslava viške bitke simbol složne volje, da odalečimo iz Adrije svako neprijateljsko i protivničko gospodstvo. Otrag 50 godina mala austro-ugarska ratna mornarica, jedva jedvice utemeljena, potukla je, pod vodstvom neumrlog Tegetthoffa, talijansko brodovlje, koje je bilo kud i kamo jače.

Danas narodi Austro-Ugarske monarkije stoje pred istim glavnim dušmaninom.

Naša ratna mornarica, premda brojčano manja od neprijateljske, natkriljuje ipak protivničku hrabrošću, valjanošću i sposobnošću njezinih častnika i momčadi; opreznošću, pripravnošću, bistroumnošću i ženijalnošću njezinih vodja. Sjajna djela naše ratne mornarice u sadašnjem ratu dostojno se pridružuju viškoj pobjedi.

Naš podmukli dušmanin može još doživjeti drugi viški poraz. Hrabrost i moć nam ne manjkaju, austro-ugarski morski junaci pripravni su, a sa sjedinjenim silama može se lahko izvršiti i najtežu zadaću. Ovo je smisao viške proslave!

Naravno je, da mi, Hrvati i Slovenci, Primorja, želimo proslaviti ove godine 50godišnjicu viške pobjede na poseban svečani način. Mi smo u ovim krajevima, na medji Austrije, neposredni susjedi njezinog dušmanina, mi dugujemo našu

Svakovrstne pisarničke potrepštine za urede, trgovce i privatnike dobiva se u papirnici Jos. Krmpotić u Puli.

grudu, naše imanje, našu budućnost. naš narodni i ekonomski opstanak samo uspješnoj obrani protiv pohlepnog neprijatelja.

Ovo je dakle smisao ovogodišnje proslave viške pobjede: Volja, moć i pouzdanje u nove pobjede i u pobjedonosan mir, kojeg žele postići narodi Austro-Ugarske, složni i sjedinjeni pod habsburškim žezlom.

Viribus unitis! Hitimo svi dne 23. t. mj. na njesto zabave i postavivši se u službu humanitarne i patriotičke stvari, predstavljene simbolično po viškoj svečanosti, pokažimo, da duh neumrlog Tegetthoffa i njegovih slavnih nasijednika i dalje u nama živi i da hranimo vječnu i zahvalnu uspomenu našim morskim junacima radi njihovih djela i zasluga.

Predsjednik: Niko Mardešić.

Prigodom Narodnog Blagdana. Preko ove uprave darovaše za Družbu sv. Ćirila i Metoda: gg. Dinko Pindulić, kanonik iz Barbana K 20; Ivo Sancin, nadporučnik K 10.

Istarski učitelji i ratni doplatak. Ovih dana bili su kod upravne komisije u Poreču učitelji Venturini i Zorzenon, koji su molili u ime cjelokupnog istarskog učiteljstva, neka se obzirom na teški položaj učiteljstva Istre čim prije doznači ratni doplatak. Dvorski je savjetnik Lasciac izjavio, da ima odnosne spise u rukama jur od 19. maja tek. god. c. kr. zemaljsko školsko vijeće, sa nalogom da isplati zaključeni doplatak, koji se računa od 1. siječnja tek. god. Obećao je ujedno, da će stvar odmah urgirati.

Žensko učiteljište u Pazinu postalo javnim zavodom. Dne 28. lipnja primili su u Pazinu vijest, da je onamošnja ženska preparandija postala javnim zavodom. Od kolike je to važnosti za naš narod u Istri, ni treba nam istom istaknuti.

Dok se od srca veselimo ovom našnm uspjehu i hulturnoj tečevini, ne možemo a da ne požalimo, što moramo ovakve stvari, koje se zbivaju u našoj vlastitoj kući, prenašati iz slovenačkih i hrv. zagrebačkih novinama.

Iz Hrvatske.

Za našu „Družbu". Poznati trgovac i dobavljač za vojsku u Zagrebu Radivoj Hafner predao je uoči narodnoga blagdana u ruke predsjednika „Družbe", veleuč. prof. Vjekoslava Spinčića, iznos od 5000 K. — i prvi potpredsjednik hrvatskog sabora, veleuč. gosp. dr. Pero Magdić, predložio je na zadnjoj sjednici sabora, od utorka: Budući je sutra narodni blagdan sv. Ćirila i Metoda, predlažem, da se od saborskih sjednica odbije svakomu zastupniku po 50 K, te od toga iznosa dade polovica za „Družbu", a polovica za ratne invalide. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen sa živio-poklicima „Družbi" i ratnim invalidima

Iz osječkog hrvatskog kazališta. „Hrv. Riječ" donosi, da je za buduću sezonu angažiran bariton g. Primužić, koji je s osobitim uspjehom pjevao prošle godine u tršćanskom kazalištu. — Bogata gospodja Matilda Gimling otkazala je gradu najamninu zgrade hrvatskog narodnog kazališta.

Zagrebački tramvaj d. d. prešao u vlasništvo grada Zagreba. Već preko 11 mjeseci vodili se pregovori za kupnju dionica Zagrebačkog tramvaja d. d. Nu u posljednja tri mjeseca došli su pregovori u ozbiljniji štadij kad je te pregovore sporazumno sa zagrebačkim gradonačelnikom g. Jankom Holjcem provela „Peštanska ugarska komercijalna banka". Konačno je ovih dana došla putem spomenute banke Zagrebačka gradska štediona u posjed svju dionica i obveznica Zagrebačkog tramvaja d. d., koje imadu nominalnu vrijednost od 3 milijuna kruna za iznos od 3 milijuna 200.000 krunā. Povrh toga biti će oko 150.000 kruna troškova. Prema tome će iskup stajati 3,350.000 K. Dionice se sve nalaze sada u rukama gradske štedionice izuzev 10 komada, koje se nalaze u rukama g. Pongraca. Na 12. o. mj. sazvana je izvanredna godišnja skupština dioničara na kojoj će se provesti izbor ravnateljstva i nadzornog odbora, a time će i formalno preći uprava u ruke novih vlasnika.

Iz Trsta.

Deputacija tršćanskih državnih činovnika kod namjesništva. Pred nekoliko dana bila je kod namjesništva deputacija državnih činovnika u Trstu, te je molila za 30-postotni ratni doplatak za sve državne činovnike, podčinovnike, sluge i radnike u Trstu i okolici. Dvorski savjetnik dr. Glaz, koji zamjenjuje odsutnoga namjesnika, primio je deputaciju i izjavio, da su jur poduzeti koraci za poboljšanje položaja državnog činovničtva, službičadi i t. d. u Trstu i okolici, koji u neposrednoj blizini ratnih operacija požrtvorno vrše svoje dužnosti. Zajamčio je cijelu pomoć namjesničtva, da se koliko je samo moguće ispune opravdani zahtjevi činovničtva.

Brisani odvjetnici. Izmedju odvjetnika, koji su na temelju §. 14., naredbe od dne 24. prosinca 1915., jer su zapustili austrijsko tlo, brisani iz listine dotičnih odvjetničkih zbornica i sudišta, nalaze se takodjer odvjetnički kandidat dr. Josip pl. Jedlowsky u Trstu; dr. Giovanni Stechina i dr. Bruno Luzzatto u Gorici te dr. Bonavia u Trstu.

Odštetni proces protiv Lloyda radi potopljenog parobroda „Baron Gautsch". Jur prijavljenim osobama, koje zahtijevaju od Lloyda odštetu, prijavilo in se opeta novih šest. Stvar tužitelja zastupa odvjetnik dr. Mandel, kao zamjenik dr. Shapire. Nadošlo je novih dokaza o krivnji „Gautschove" posade. Kapetan Winter bio je primjerice otklonio pilota, koji je imao voditi parobrod kroz opasnu zonu; kod same katastrofe oduzimali su mornari putnicima pojase za spasavanje. Lloydov zastupnik dr. Martinolich niječe svaku krivnju društva i ostaje kod tvrdnje, da je društvo u smislu zakona ispunilo sve svoje dužnosti. Rasudba prve inštance ne će biti izrečena prije nove godine 1917.

Iz Goričke.

Sudbina slovenske gimnazije u Gorici. „Slovenec" piše: Misao, da će se otvoriti slovenska goričke gimnazija u Kromerižu u Moravskoj, nije se oživotvorila. Kako smo se informirali kod upućen h krugova, obećalo je ministarstvo za bogoštovlje i nastavu, da će se početkom školske godine otvoriti u Trstu za gimnaziju tečajevi, združeni sa konviktom, kojega će vlada subvencijonirati. Nadalje kani se u nekojim krajevima pokrajine otvoriti pripravni tečaji za ustup u prvi gimnazijski razred. Ova potonja misao nije loša! Nastaje pitanje, zašto samo tečajeve u Trstu a ne potpuna slavenska gimnazija? Jednu su godinu naši djaci jur izgubili. Tim pitanjem pozabavit čemo se jošte.

Gospodarstvo.

Nošenje spisa na put. Hrvatska trgovačka i obrtnička komora u Zagrebu javlja, da se uslijed privole vrhovnoga zapovjedničtva vojske od izvozne zabrane spisa i tiskanica prigodom putovanja iz Austrije, Ugarske i Hrvatske u inozemstvo, izuzimlju oni spisi, tiskanice i slično, koje na to ovlaštene vojničke oblasti službeno zatvore, odnosno zapečate. Ova odredba pruža mogućnost osobama, koje putuju u interesu domaćeg javnog gospodarstva i obrta, da mogu sobom ponijeti potrebita pomoćna sredstva, kao račune, cjenike, preporuke, nacrte itd. — Za preispitivanje službenog zatvaranja takovih spisa ovlaštene su slijedeće oblasti, i to: 1. Kod putovanja iz naše monarhije u inozemstvo odsjeci c. i kr. ministarstva rata, vojnička zapovjedničtva i po njima ovlaštena zapovjedničtva, zapovjedničtva tvrdjava i ratne luke u Puli. 2. Kod putovanja iz inozemstva u našu monarkiju c. i kr. diplomatska zastupstva i pravi konzulati.

Iz trgovine žigica. Dioničarsko društvo za prodaju žigica u Budimpešti, koje zastupa četiri petine od cjelokupne produkcije žigica u Ugarskoj i Hrvatskoj, obavijestilo je trgovačku i obrtničku komoru u Zagrebu, da je s razloga, što se cijena žigica u predprodaji neopravdano povisuje, odredilo za proizvode svojih tvornica stalne cijene, i to do daljne odredbe ove: 1. Za trgovce, koji nabavljaju žigice od veletrća: za društvene žigice (družbe Ćirila i Metoda, radničke i dr.) K 325·—, za neutralne švedske K 310·—, za sumporače K 425·—, po 100 velikih zamotaka. 2. Kod prodaje na malo: za društvene i neutralne švedske žigice 4 filira po kutiji, omot sumporača 5 filira, ljepljene žigice 40 filira po kutiji.

Pomenuto dioničarsko društvo obvezalo je veletršce, da samo onim maloprodavaocima izdavaju žigice, koji ove prodavaju općinstvu uz označenu stalnu cijenu, dok će svako prekoračenje tih cijena imati za posljedicu, da će se dotičnom maloprodavaocu od strane veletržaca uskratiti nabava.

Tom se prilikom primjećuje, da su tvornice žigica u položaju nesmetano opskrbljivati domaće tržište žigicama, te se ne treba bojati nestašice. Nema dakle razloga nabavljati robu uz skupju cijenu, niti nagomilovati zalihe.

Zašto poskupljuje ulje i petrolej? Upravo su nečuvene cijene, koje moraju konsumenti danas plačati za ulje, a nije tome dugo, da smo i za petrolej plačali cijenu, kakove dosele još ne pamtimo. Ispitujemo li razloge ovom neopravdanom povišenju, to dobivamo suhoparni odgovor: „Ratne su prilike to skrivile". Nu proniknemo li dublje u velekapitalističku spekulaciju, prikazuje nam se slika u posve drugoj formi, a mi dolazimo do uvjerenja, da je rat samo sredsvo za iskorišćivanje stanovite klase ljudi na štetu cjelokupnosti. Najsjajniji dokumenat za to pružaju nam bilance raznih akcijonih društava, koja nikada od postanka svoga nisu plačala tako visoke dividende na dioničku glavnicu kao u ovo ratno doba.

Tako je n. pr. zaključeno na glavnoj skupštini industrije ulja u Austriji, koja je polučila čistu dobit od K 1,136.868, isplatiti na dionicu dividendu od 80 kruna (prošle godine 50 K). U poslovnom se izvješću naglasuje, da je uslijed svjetskog rata produkcija udruženja bila u toliko stegnuta, buduć su tvornice bile upućene u glavnom samo na izradbu domaćih surovina, dočim je uvoz takovih iz neutralnih inozemstva u neznatnoj količini uzslijedio. Ovoj nestašici doskočilo se time, da je uspjelo znatne količine biljevnog ulja iz neutralnog inozemstva povući, uslijed česa se polučila živahnija produkcija rafinerija jestivog ulja. Ovo se dakle iskoristilo, kako vidimo, samo na dobrobit dioničara.

Pravi rekord polučilo je česko akcijonarno društvo za rafineriju petroleja u Kolinu, koje je u ovo ratno doba doseglo 137 postotaka dioničke glavnice. Bilanca ovog poduzeća zaključuje sa čistim dobitkom od K 2,064.409. Ovo je svota, koja za K 564.409 nadmašuje cjelokupnu dionički glavnicu. Na očigled ovog „rebaha" zaključio je nadzorni odbor, da će budućoj glavnoj skupštini predložiti, da se podijeli dividenda od 30 postotaka, t. j. 60 kruna na svaku dionicu. Kapitalisti se čvrsto drže načela „svoj k svome". Ove činjenice nam ujedno jasno dokumentiraju, kako se velike količine novca promeću uskim krugom kapitalističkih gavana, dok mase naroda faktično stradaju, jer nemaju niti najnužnijih sredstava za životne potrebe u ovo teško ratno doba. Svakako bi vrijeme bilo, kada bi se s mjerodavne strane ovoj ratnoj lihvi stanovitih elemenata stavile granice, koji na nevolji naroda grade svoju lagodnu egzistenciju, te ih tako možemo smatrati pravim neprijateljima našim. („Hrvatska")!

Razne Vijesti.

Premještaj bukovinskih oblasti. „Tagespost" javlja, da su se sve oblasti iz Dornavatre preselile u Koloszvár. Bukovinski zemaljski šef ostaje i nadalje u Dornavatri.

Raspis natječaja za crnogorske pučke škole. C. kr. vojna uprava u Crnoj Gori namjerava popuniti ispražnjena mjesta na osnovnim (pučkim) crnogorskim školama sa izvrsnim učiteljima i učiteljicama iz Austro-Ugarske monarkije. Svi oni, koji bi htjeli biti namješteni na tim školama kao učitelji (učiteljice), ovime se pozivju, da čim prije uprave svoje molbe „C. i kr. ratnomu gereralnomu zapovjedničtvu u Crnoj Gori, etapna pošta Cetinje" — Molbi, koju se ima odaslati službenim putem, treba priložiti: 1. Krsni list. 2. Svjedodžbu svršenih škola i učevnih zavoda. 3. Svjedodžbu o položenim ispitima. 4. Domovnicu. 5. Svjedožbu, kojom politička oblast dotičnoga bivališta potvrdjuje, da ne postoji nikakovih zapreka, da molitelj (moliteljica) stupi u učiteljsku službu pod c. kr. vojnom upravom Crne Gore. 6. Opis života (Curiculum vitae). Učitelji primati će, po kvalifikaciji i po godinama službe, godišnju platu od K 1400 do K 3400, a osim toga stan u naravi ili odnosni paušal za stanarinu. One učiteljske osobe, koje bi mogle djecu obučavati i u njemačkom jeziku, primat će osim svojih redovitih beriva takodjer posebni doplatak od godišnjih 240 kruna. Vojna uprava pobrinuti će se osobito, da se moteljima osigura pravo, što ga imadu na mirovinu, i za možebitni povratak u njihovu dojakošnju službu.

Treći zimski rat. Vijest, da se Engleska sprema na treći zimski rat, izazvala je u Italiji veliko negodovanje. Novinstvo navaljuje, bez zaprijeke cenzure, na Englesku, spočitujući joj, da se ona brine samo za svoje vlastite interese. Novinstvo ističe imperativnim tonom, da mora antanta poduzeti sve potrebite korake, da se rat svrši još prije zime, jer je u Italiji zavladala medju pučanstvom velika bijeda, s kojom mora vlada ipak računati.

Sasonov sud o krivcima svjetskog rata. Ruski ministar izvanjskih posala izjavio je suradniku lista „Rusko Slovo" glede ludnje njemačkoga kancelara, da svali krivnju za pokrenuće svjetskoga rata na druge, slijedeće: Stvarni politički položaj jest ovaj: Francuska i Rusija zaključile su uz svu svoju dobru volju za mir, da moraju bezuvjetno slomiti drzovitost Njemačke, da je tako odvrate od zle navike, da staje drugima na prste. Rat su skrivili svenjemački huckači: kancelar bio je preslab, da nastupi protiv njih; ultimatum Srbiji sastavio se je pod uplivom nekoga njemačkoga diplomata i predložio caru na odobrenje iza hrpta njemačkoga kancelara.

Bark o trajanju rata. „Frankfurter Ztg." javlja iz Petrograda: Ruski financ. ministar Bark upozorio je ostala ministarstva nek se troši trijezno, u koliko je samo to moguće, jer breme kamata sve to većma raste, dok su otpali svi prihodi od krajeva zaposjednutih po neprijatelju. Proračun mora se sudarati sa okolnostima, jer će rat moguće potrajati i u god. 1917.

Srpske čete na srpsko-grčkoj granici. „Wr. Allg. Ztg." javlja iz Carigrada: Prema vijestima, što dolaze u posljednje vrijeme iz Soluna, odlučilo je vodstvo antantine vojske u Solunu, da se imaju srpske čete smjestiti na bivšoj srpsko-grčkoj granici. Zbog toga su srpske čete napustile svoj tabor u Lesinu. Kralj Petar imao bi navodno takodjer premjestiti svoju rezidenciju u Lesin.

Bijeg židova. „Hrv. Riječ" prenosi iz „Zeita": „Zloczow, koji leži na željezničkoj liniji prema Tarnopolu, već je prvih dana ruske ofenzive osjetio ratne dogadjaje, jer su mase iz istočnih krajeva prolazile kroz grad. Naročito su to bili židovi iz grada Sassow, Biely, Kamien i Olesko. Ove su mase židova uznemirile i židovsko pučanstvo u Zloczowu, a razlog je ležao u tomu, jer su se prošle godine iz ovih krajeva potjerani Rusi zaprijetili, da ne će ostaviti ni jednoga židova na životu, ako opet dodju u Zloczow. Posljedica je bila, da je židovsko pučanstvo brzo počelo ostavljati grad. Za kola u Lavov plačalo se po 200 kruna i više. Kad je konačno odlazak zahvatio još veće dimenzije, bjegunci su transportirani na partije. Više od 70 postotaka trgovina je zatvoreno. Cijene su živežnim sredstvima pale. U gradu vlada mir i svi uredi ureduju normalno dalje."

Proslava Vidovdana u Londonu. Srpski list „La Serbie", koji izlazi u Ženevi, javlja, da se je u Londonu svečano proslavila vidovdanska uspomena propasti srpskoga carstva na Kosovu. Svečanosti su predsjedali dr. Elsic Inglis i Seton Watson (Scotus Viator).

Izjava francuskog književnika Anatole France. „P. Lloyd" donosi, da je francuski književnik Anatole France izjavio: Misao, koja se goji u Americi, da je sada došlo vrijeme, da se svrši rat, u Francuskoj ne nailazi na odobravanje. Prisižem: Mi Francuzi smo u tom potpuno složni, da ćemo se boriti dotle, dok izvojujemo konačno pobjedu.

Svakovrstno
rabljeno pokućtvo
kupuje
Filip Barbalić
trgovac pokućtva
ul. Sissano 14. **PULA** ul. Sissano 14.

KINO
Crvenog križa
ULICA SERGIJA BROJ 34.
Danas novi raspored!
Pension Lampel
Veseloigra u 3 čina
Urlo interesantna vojna novost.
Sascha-Mester-tjedan.
Neprekidne predstave.
Ravnateljstvo si pridržaje pravo promijeniti raspored.
ULAZNINA: I. prostor K 1·—; II. prostor 40 fil.
Uči se može kod svake slike.

BUDE BUDISAVLJEVIĆ.

BIJEDA.

(Konac.)

— Samo kao kroz maglu se sječam, kako me je, djetešce nejačko, majka odvezla u Gospić i unijela u veliku kuću, da još vidim živa oca. On ležao nauznačice, nekud siv u licu, a velike mu se oči iskolačile. Prinijela me majka, a otac me stao dragati, milovati drhtavom, znojnom rukom po glavi, i debele mu suze skronuše niz lice. Ništa nije kazao, ni riječi. Mati me zatim iznijelu u dvorište, pa se k njemu vratila. Pod noć smo se kući odvezli. Dalje se toga ne sječam; već kad sam nekoliko godina poslije pošao u školu, mati bi češće znala spomenuti, kako ju je otac na smrti zaklinjao: neka me u školu dade, da se naučim Božjemu strahu i poštenu životu, pa da budem dobar, bolji čovjek. I ja sam se dobro učio, dobro vladao; ali mati našla priliku, pa se udala u drugu, siromašnu kuću, a mene uboga turnuli u službu amo u ovo selo.

Petar se na stranu okrene i uzme gorko plakati, a mala se brže k njemu vine i stane ga ručicama po prsima milovati i rukavom suze mu otirati. Došlo mi i samu, da zaplačem s njima.

— Vidiš, Petre, kad moj čakan kući dodje, on će tebe bolje paziti, k sebi će te uzeti, vidjet češ ti, ne boj se ništa...

— A gdje je tvoj čakan? — priupitam malu, samo da zabašurim svoju tješkobu.

— E daleko, daleko, preko devet morā i visokih gora, visokih kolik ovaj naš Velebit, jest dā, kopa zlato, znaš, pa će kući donijeti dosta blaga, — sve u slast ćiuče mala. — Sad smo siromaški, al' onda, onda ćemo svega imati, znaš.

— Nešto mi glavom mune.

— A kako se zove ta zemlja?

— Ne znam ja, nekud čudno, ne znam; je l' Petre. ti češ znati.

— Nu Petre, znaš li, kamo joj je otac otišao?

— U Ameriku, gospodine, molim, na zaslužbu. — Mala zinula i šlubti.

— A kad?

— Pred dvije gogine.

— Pa je li što kući slao, pisao?

— Jest, dobila je mama lani pismo, — voljko kazuje Milka. — Petar ga je čitao materi.

— A kad će kući doći?

— Je l' moj čakan? Ne znam ja, — kaže Milka — ali kad dodje, lijepo će nam biti, i tebi, Petre; ne boj se ti, moj nebore, ništa... Od same joj se dragovolje zarudila lišca, pa će skokom na brdašce, da vidi, gdje su ovce.

— Znaš li ti, Petre, kad će joj otac kući?

— Znam.

— Reci dakle.

Momčić se k meni gotovo prilijepi, pa će tihano: — Pisao je njegov kum, što je s njime otišao bio u Ameriku, da joj je otac ubila vručica.

— Kako ubila?

— Ta umr'o je, molim, još lani; ali Milki ne smijemo reći, — sve to tiše šapnta Petar, a suza mu se suha ustavila na trepavici.

Mutnim okom pogledam nu brdašce i naglo odskočim s tronožice, pa ću nešto glasnije: „Idem ja tražiti lovce i pse, zbogom, djeco! — A sve mi srce trne na pogledu sirotica ličkih bez oca i sreće i nade...

— Zbogom, zbogom! — ozva se Milka, mašući ručicom jednom, a drugom hvata pramen čupave kosice. Petar prileti i segne. da će mi poljubiti ruku, pa prione moliti me prigušenim glasom: Nemojte, gospodine dobri, Bog Vam dao — nemojte nikomu kazivati o mojem, a ni o Milkinom ocu. Joj, joj; kuku nama!

I zamine sumoran niz dražicu k svojim ovčicama, a Milka iz svega glasa, dašto djetinjega, s brdašca pojko zapjeva: „Oj Jelena, oj goro zelena"...

„HRVATSKI LIST" može se kupiti u Vodnjanu kod prodaje duhana Deteto već rano ujutro.

Uništavajte muhe da se ne umnožavaju.
Lijepenke za uništavanje muha dobivaju se kod Jos. Krmpotić u Puli.